

— Ik moet naar omstandigheden handelen, zoo zei ze tot zich zelve.

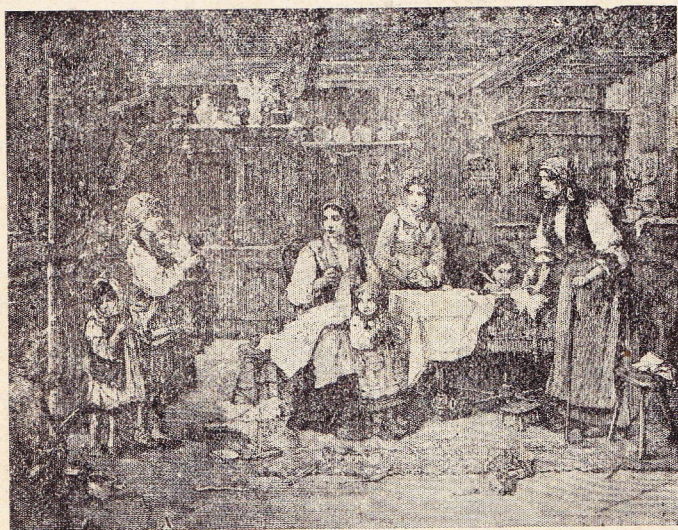
De streek lag zeer eenzaam... In de hooge, naakte boomen kreschen kraaien. Zij alleen verstoorde de stilte.

Jacqueline kwam aan het stadje. Even buiten de muren verhief zich een oud buitenhuis en daar woonde een bondgenoot van Isegrim en verbleef de gevangen dochter van Veurne's schout.

Jacqueline trad over een brug en klopte aan de deur. Een bejaarde man deed open.

— Wat wilt ge? vroeg hij norsch.

Het meisje zei een wachtwoord en dadelijk verhelderde het gelaat van den oude.

Ook de dochters luisterden onsteld (blz. 250).

— Kom binnen, zei hij op vriendelijken toon nu.

En na de deur gesloten te hebben, vervolgde hij :

— Brengt ge mij een boodschap?

— Ik ben de dochter van Antonius...

— Ha, zoo. Och ja, nu ik scherp kijk, herken ik u. Wel, uw vermomming is

opperbest! En wat voert u hier door dit barre weer?

— Ik zou jonkvrouw Prijcke moeten spreken...

— O, zond uw vader u daarvoor? Hij is toch te roekeloos.

— Ik ben niet bevreesd...

— Neen, maar ge kunt het gevaar te licht schatten.

— Wie zou in mij Jacqueline, de heks, vermoeden? Men spreekt wel veel over mij, maar niemand kent me...

— Sedert jonkvrouw Prijcke ontvoerd werd, wemelt het van bespieders. Die hoofdman d'Aleira haar verloofde, laat geen moeite om haar op te sporen.

— Dat begrijp ik.

— Hij is soms als een razende. Verbeeld u, dat hij vandaag een armen drommel van een soldaat tot de galg heeft laten veroordeelen. Ik vernam het van onzen schoutsknecht. De arme krijgsman had dien avond de wacht en d'Aleira stelt hem ook al verantwoordelijk voor het gebeurde. De sukkelaar zal binnen kort in den strop bengelen. Die Spanjaarden tellen alleen hun leven... Maar spoedig zullen wij in hun rangen eens maaien... Dus wensch

ge de jonkvrouw te spreken. Ik zal u bij haar laten... Bemoedig ze wat. Zeg, dat haar geen leed zal geschieden en ze hier slechts als gijzelaarster vertoeft.

DE ONTVLUCHTING.

De oude man leidde Jacqueline naar boven. Van een deur schoof hij de grendels weg.

— Treed binnen, fluisterde hij. Ik moet achter u de deur weer sluiten. Hoe lang zoudt ge daar vertoeven?

— Dat weet ik niet juist.

— Als ge klaar zijt klop dan maar.

— Goed...

Jacqueline schoof een gordijn weg en plots zag ze de dochter van den Veurnschen schout.

Adelida zat in een zetel bij de tafel. Op haar schoot lagen een gebedenboek en een paternoster. Verbaasd keek de gevangene op.

— Wie zijt gij? vroeg ze.

— Voor u een onbekende... en toch iemand die veel medelijden met u heeft, antwoordde de dochter van Isegrim, op zachten toon.

— O, kunt gij iets voor me doen?

— Dat denk ik wel...

Een glans kwam op het bleeke gelaat. Adelida was in deze dagen vermagerd. Werd ze goed behandeld, toch moest ze veel naar de ziel geleden hebben.

— Gij komt tot mij als een Engel, sprak ze.

— Laat ons stil met elkaar klappen. Zijn er veel personen in dit huis?

— Ik denk het niet. Elken morgen en avond komt een vrouw mij helpen.

Overigens zie ik alleen een ouden man...

— Hoe laat komt die vrouw?

— Zes uur, half zeven...

— Wel, ik wil u verlossen...

— O, kon dat waar zijn!

— Maar ik weet niet goed, hoe. Laat ons een plan bedenken. Voor de vensters zijn ijzeren staven, zie ik.

— Ja, en ik mag alleen bij donker even in den tuin gaan... Eens heb ik daar geroepen. Die oude man hield me de hand voor den mond. Als ik nog ooit gerucht maakte zou ik nooit meer buiten mogen komen, zei hij. En ik snak toch naar wat frissche lucht. O, moest vader weten, dat ik hier blijf, hij zou mij gemakkelijk bevrijden. Wilt ge het hem zeggen?

— Neen, dat kan ik niet!

— Waarom niet?

— Omdat ik den schout van Veurne veracht! Ik weet het, hij is uw vader en die woorden moeten u hard klinken, maar ge dient de reden te kennen, waarom ik weiger naar Veurne te gaan.

— Mijn vader is een braaf man...

— Laat ons daarover niet redetwisten!... Ik houd mij voor u geheel onbekend. We moeten dus een middel verzinnen.

— O, die oude man zal mij nooit laten vertrekken...

— Binnen twee uur is het donker... En dan is het pas vijf... De vrouw zal er dan nog niet zijn.

— Neen... Die man komt zelf de luiken sluiten en een kaars aansteken... Op dat uur neemt hij mij gewoonlijk mee in den hof.

— Jacqueline dacht even na...

— Op dat oogenblik moeten we onzen slag slaan, hernam ze.

— Maar hoe?

— Ik heb een plan... Eerst dien ik de gelegenheid van het huis te zien... We moeten samen den ouden man verrassen... Straks zal ik meer weten. Nu iets anders. Gij zult dus te Veurne terugkeeren.

— O, God gawe het! Gij wekt nieuwe hoop. 't Is zoo vreeselijk, wat er met mij gebeurd is. O, die ellendige Isegrim!

— Gij spreekt kwaad van een edel man... Maar ja, 't is waar, gij oordeelt over hem als ik over uw vader. Men heeft u niet mishandeld...

— Neen, maar weggesleurd van mijn ouders en mijn verloofde.

— En uw vader wil iemand, die Isegrim zeer lief is, op den brandstapel brengen. Dat is al heel water erger!

— Een heks!

— Wie zegt dat?

— Zoo luiden de onderrichtingen...

— Een heks! Wie kent het meisje of de vrouw? Niemand wist iets van haar bestaan... Omdat een arme veroordeelde in haar angst te Brugge om een Jaqueline riep, wil men een onschuldige martelen en dooden.

— Maar die veroordeelde was ook een heks. En doet mijn vader niet wel, de hekserij te bestrijden!

— Ik geloof niet aan hekserij...

Adelida keek het meisje verschrikt aan.

— Niet aan hekserij gelooven! hernam ze.

— Och, laat ons daarover niet twisten! Ik vind uw aanhouding onrechtvaardig... Uw vader moest men oplichten... Ik wil u daarom bevrijden... Ik ben overtuigd dat gij naar Veurne terugkeert... Daar kunt gij een goed werk doen. Ik heb vernomen, dat uw verloofde een armen soldaat tot de galg deed veroordeelen, omdat hij op den avond uwer ontvoering op wacht stond en Isegrim met u doorliet.

— Aan de poort? Ik was toen bezwijmd.

— Uw verloofde zoekt nu zondebokken... Is dat rechtvaardig? Als ge dus te Veurne terug zijt, vraag dan om het leven van dien ongelukkigen krijgsman!

— O, ik beloof het u!

— Ge zult het niet vergeten?

— Neen, neen!... Maar hoe kom ik te Veurne terug?

— Het moet en zal gelukken. Ik wil nu eerst eens de inrichting van het huis zien... Dus ga ik eenigen tijd heen.

— Maar ge laat me niet aan mijn lot over! smeekte Adelida.

— Zou ik dan opzettelijk voor u naar Hondchoote gekomen zijn! Ge kunt op mij vertrouwen!

— O, ik ben u zoo dankbaar... Maar wie zijt ge toch! Ge draagt de kleedij van een visschersmeisje. Maar veeleer lijkt ge me een voorname dame toe!

— Ik wensch verborgen te blijven. Dring dus niet aan. Tot straks ! Maak u niet ongerust. Ik kom bij u weer...

— O, God helpe u !...

Jacqueline klopte op de deur. De bejaarde man kwam dadelijk en liet haar buiten.

— Het heeft niet lang geduurd, zei hij.

— Straks bezoek ik haar nog even !

— Ge moet van uw vader zeker wat vragen en Adelida weigert te spreken, veronderstelde de bewoners van het huis. En nu zult ge wat later nog eens probeeren.

— Ik kan hier toch niet zoo lang blijven ?

— O, natuurlijk ! Mijn woning staat tot uw beschikking. Hebt gij geen honger of dorst ?

— Neen, dank u...

Zoo sprekend daalde Jacqueline de trap af. In een binnenkamer brandde een groot houtvuur en het meisje nam plaats naast den haard.

De oude man verklaarde nog eens, dat het toch gevaarlijk was zich zoo alleen op de wegen te wagen. Dan spraken ze over kennissen en allerlei gebeurtenissen. De tijd ging aldus om. Het werd stilaan donker. Jacqueline wilde dan het huis eens bezichtigen.

— Mijn woning is zeer vervallen, beweerde de man, die haar rond leidde. O, die oorlog hé en dan een wapenstilstand, die de menschen ook verarmde. Ik hoop, dat er beter tijden zullen aanbreken... als Vlaanderen weer vrij is. 't Zal een harde strijd worden en toch heb ik veel hoop... We zullen ook hier bondgenooten huisvesten, om allerlei werk te verrichten, een soort van Staf. Dit huis is er goed geschikt voor... Het heeft verscheidene geheime kelders...

— O, laat me die eens zien ! drong het meisje aan.

— Het is er niet aangenaam...

— Die plaatsen wekken mij nieuwsgierigheid op...

— O, kom dan maar eens mee !

En de bewoner ging met het licht voor. Jacqueline verkeerde in hevige spanning... Plots zag ze een plan, om Adelida te verlossen. Het hinderde haar vreeselijk, dat ze een vriend en trouwen helper van haar vader moest bedriegen en trotseeren. Maar ze vreesde ook, dat er geen geluk op haar vaders ondernemingen kon rusten, als een onrechtvaardige daad, gelijk Adelida's ontvoering, niet hersteld werd.

Ze zou handelen ! Toch om harentwil zat jonkvrouw Prijcke hier opgesloten ! Dat had met krijgsaangelegenheden niets te stellen. En Jacqueline nam die borgstelling niet aan !

Ze volgde haar leidsman een steenen trap af.

— Kijk, hier is een kelder als een gevangenishok, zei de gids. In vroegeren tijd moet het wel zoo iets geweest zijn.

Hij opende een zware deur en hield het licht in een overwelfde ruimte.

— Uit dien kelder, vervolgde hij, leiden nog twee gangen naar andere hokken, met geheime deuren, die men alleen door een veer bewegen kan. Elke schout of Spanjaard zou hier zijn neus stooten.

— O, toon ze mij ! hernam Jacqueline.

De man trad den eersten kelder binnen, het meisje bleef buiten en wierp

vlug de deur toe. Ze schoof er de grendels voor. Haar gids zat nu in zijn eigen woning opgesloten. Jacqueline beefde van ontroering. Ze had afkeer van haar daad. Ze voelde, dat ze valsch gehandeld had.

— Ik ken geen ander middel, mompelde ze.

— Hei, hei, ge haalt een grapje uit! riep de gevangene.

— Probeer eens of gij er uit kunt! sprak Jacqueline.

— Dat behoef ik niet te probeeren. De grendels zijn stevig en de deur is met ijzer beslagen.

Nu had het meisje zekerheid, dat de man haar niet kon hinderen. Toch vroeg ze nog:

— Is er geen andere uitgang?

— Neen! Gij deedt me waarlijk nog schrikken, maar hoe zult ge wel van de degelijkheid mijner kelders overtuigd zijn. Doe vlug de deur open!

— Mijnheer, ge moet daar eenigen tijd blijven, verzekerde Jacqueline.

— Maar waarom?

— Ik ga Adelida in vrijheid stellen...

— O, gij hebt mij bedrogen! Gij zijt niet, wie ge beweert!...

— Ik ben de dochter van Antonius. Ge hebt me zelf herkend.

— Maar uw handelwijze...

— Ik kan niet dulden, dat die jonkvrouw om mij opgesloten zit. En daarom ben ik gekomen en gebruikte deze list. O, vergeef het mij!

— Maar is dat nu ernst? riep de man.

— Ja...

— Uw vader zal woedend zijn. Bedenk toch, jonkvrouw, dat ik met mijn leven borg sta voor jonkvrouw Prijcke!

— Ik zal zelf alles aan vader meedeelen. Ik weet het, dat ik zijn toorn moet trotseeren. Maar mijn geweten dwingt me aldus te handelen!

— Wees toch niet onverstandig! Ge weet, waarom Adelida Prijcke hier zit, hoe ze borg is voor u!

— Dat neem ik niet aan! Het geldt hier geen krigszaak, maar alleen mijn lot. En ik heb het recht het onschuldig meisje te bevrijden.

— Zoo zou de schout van Veurne niet handelen! O, als hij u eens in handen krijgt!

— Dat is voor zijn rekening! Ik kan een onrechtvaardigheid niet goed keuren.

— Jonkvrouw, ik smeeek u, voer dat onzinnig plan niet uit... Tevens verraadt ge mijn huis!

— Ge kunt vluchten... De meeste onzer bondgenooten zijn dakloos... Mijnheer, ik laat me nu van mijn voornemen niet meer afbrengen! Ik had geen rust zolang jonkvrouw Prijcke opgesloten bleef... Straks zal ik aan de vrouw, die hier komt zeggen, dat zij u uit den kelder moet laten.

— Ik bezweer u, kom toch tot andere gedachten! riep de bedrogen man op wanhopigen toon. Gij werkt tegen uw eigen veiligheid en tegen de belangen van uw vader! Ge weet niet, wat ge doet.

— Ik handel naar geweten! verzekerde Jacqueline nogmaals. O, vergeef me, dat ik u misleidde... maar ik zag geen ander middel. En ik zal mijn vader meedeelen, dat ik alleen verantwoordelijk ben voor Adelida's ontsnapping.

Mijn vader is rechtvaardig en zal u niet misdoen ! De vrouw laat er u straks uit. Ik ga nu...

Isegrims dochter keerde naar boven terug. Ze moest even tegen den muur rusten. Haar optreden had ontzaglijk veel van haar zenuwen geëischt.

— Ja, vader zal boos zijn en God weet, hoe noode ik hem bedroef, mompelde ze. Maar ik handel nu rechtvaardig.

Ze overdacht wat er nu te doen was. Ze moest Adelida de gelegenheid ontnemen te Hondshoote zelf haar lotgevallen te verhalen, want zulks zou voor den bewoner van het huis noodlottig kunnen zijn.

— Jonkvrouw Prijcke dient mij te vergezellen, tot de vrouw hier is en den armen gevangene vrij heeft gelaten, sprak Jacqueline bij zich zelve. Dan kan hij voor zijn veiligheid zorgen. Ik moet dus wachten tot zes uur. En eer deel ik nog niets aan Adelida mee.

Die tijd viel haar lang. Ze hoorde nu en dan het geroep van haar gevangene beneden.

Eindelijk begaf ze zich naar boven. Ze schoof de grendels van de deur en kwam, bij jonkvrouw Prijcke.

— O, Goddank, ge zijt daar weer ! riep deze uit.

— Ik beloofde het u immers...

— En kent ge nu een middel ?

— Ja... Ge zijt reeds vrij, als ge me belooft, te handelen naar hetgeen ik u zeg..

— In alles !

— We zullen samen het huis verlaten...

— Maar die man...

— Hij kan ons niet hinderen. Ik heb hem zelf opgesloten...

— O, is het waar ? Hoe zal ik u ooit danken ! En wanneer gaan we ?

— Ge belooft me te doen, wat ik u zeg.

— Ja... En ik zal ook aan den soldaat denken. O, wanneer gaan we ?

— Nu... Hebt gij geen mantel...

— Neen, doch wat geeft het ? Ik kan dien te Hondshoote wel krijgen.

— We treden het stedeke niet binnen... Ge hebt me beloofd gehoorzaam te zijn. Zweer het mij !

— Welnu, ik zweer het ! hernam Adelida gewillig.

— Bij uw zielezaligheid ?

— Ja.

— God hoort uw eed ! Ik wil niet, dat sommige menschen nu boeten voor mijn hulp u bewezen. Zweer me ook, dat ge het huis niet zult wijzen, waar ge gevangen hebt gezeten.

— Ik zweer het.

— Ook bij uw zielezaligheid !

— Ja !

Jacqueline keek de kamer rond, maar bemerkte niets, dat haar beschermelingen tegen het gure weder zou beschutten.

— Laat ons naar beneden gaan ! hernam ze.

— O, mijn God, is het dan toch waar ! stamelde Adelida. Zal ik vrij zijn ?

— Ja... Volg me !

Samen daalden ze de trap af. In de gang hingen jassen van den huis-eigenaar. Jacqueline nam er een en reikte die de jonkvrouw toe.

—Trek die aan, ried ze. Het is streng winter.

— En gaan we nu waarlijk ? vroeg Adelida, bevend van spanning.

— Ja...

Ze verlieten het huis... Jacqueline liet de voordeur op een kier staan, opdat straks de vrouw zou kunnen binnen treden...

— Waar is nu de weg naar Veurne ? vroeg jonkvrouw Prijcke.

— Kom mee ..

Het was nu donker geworden, maar zacht glansde het sterrenlicht... De meisjes gingen hand aan hand... Jacqueline bedacht dat zij Adelida toch niet onbarmhartig de eenzame baan kon opzenden, waar er allerlei soldaten en gespuis rondzwerven kon. Ze wees haar op dat gevaar.

— Ik weet, dat ik dicht bij Hondshoote ben, sprak de dochter van den Veurnschen schout. Daar heb ik kennissen wonen, die me opnemen en vader verwittigen zullen.

— En het gerecht naar den man zullen zenden, met wien ik bevriend ben al heb ik hem nu leed moeten doen !

— Ik heb u immers gezworen, mijn gevangenis niet aan te duiden...

— Gij zult uw eed houden ?

— Natuurlijk ! Legde ik hem niet af op mijn zielezaligheid ?

— Blijf even achter deze boschage staan, ik keer dadelijk terug.

— Ge blijft toch niet lang weg ?

— Neen... Ge hebt ook gezworen mij te zullen gehoorzamen ! Dus doet ge, wat ik zeg en wacht ge op mij !

— Ja !

Jacqueline keerde naar de woning terug. Voorzichtig sloop ze nader. De voordeur was nu dicht. Dus moest de vrouw reeds gekomen zijn.

— Ik wil toch zekerheid, dat onze bondgenoot uit den kelder bevrijd is, dacht het meisje.

Vastberaden klopte ze...

— Wie is daar ? vroeg men van binnen...

— Doe open...

— Wie zijt ge ?

— Is uw meester daar ? zeg dat het Antonia is...

Zoo was immers haar schuilnaam. Even later werd de deur geopend. De eigenaar stond daar.

— Ongelukkige, wat hebt gij gedaan ? fluisterde hij. De jonkvrouw is verdwenen... Kom binnen ! We moeten nu maatregelen bespreken tot onze veiligheid.

—Verlaat dit huis ! sprak Jacqueline haastig. Nog is er geen gevaar, maar het kan komen.

Vast rekende ze niet op Adelida's eed.

— Bekommer u niet om mij ! hernam ze...

En snel verdween ze. Ze liep terug naar de boschage en trof er Adelida nog aan.

— God zij dank, ge zijt daar ! zei het meisje. O, ik vrees nog altijd, dat ik weer aangehouden zal worden.

— Neen... Ga nu naar Hondshoote... en denk aan uw eeden !

— Waarom mag ik niet weten, wie ge zijt. Mijn ouders zouden u zoo dankbaar wezen...

— Nu blijf ik onbekend. Later zien we elkander misschien terug. Vaarwel... Ge ziet van hier de lichten der poort. Ga er vlug heen... Zorg voor den veroordeelden soldaat !

Jacqueline verwijderde zich. Ze wilde nog naar Winoxbergen... Ze gevoelde zich reeds afgemat, want ze had heden veel van haar krachten gevergd...

— Toch moet ik van avond nog bij baron van Wimpele zijn, sprak ze tot zich zelve. Ik zal de vaart volgen langs de hoeve...

Ze betrad wat verder het ijs. O, wat woog de moeheid zwaar op haar !... En de gure wind beet zoo scherp...

— Laat ik moedig zijn ! mompelde het meisje. Ik ben immers een dochter van Isegrim...

— Ja, ze wilde zich kloek houden, voor den nog verren tocht... Ze verjoeg haar vrees. Maar telkens bestormde haar gedachte, dat zij de heks van Nieuwpoort was, op wie de rechters loerden om haar te voeren naar pijnbank en brandstapel... O, als zij nu eens soldaten of schoutsknechten ontmoette !

ONTSTELTENIS IN DE MOEREN.

Annette en Klara, de dochters van den heer van Loo, schout van Winoxbergen, waren dus op de hoeve van boer Rijkaart in de Moeren gebleven...

Annette's toestand was nog niet verbeterd. Ze wilde echter niet dat er bij haar gewaakt zou worden, Maar Rijkaart en zijn Bruno hadden naast het bed der zieke een tweede gezet voor Klara. De zusters sliepen dus in dezelfde kamer. Annette lag dien nacht toch rustig. Klara sluimerde ook... Ze was vermoeid door de reis in de sterke winterlucht.

Plots werd ze wakker. Ze meende gerucht te hooren. Verschrikt richtte ze zich op. Juist zag ze bij het schijnsel van het olielampje, dat op de tafel brandde, een gedaante door de deur vluchten. Ze slaakte een gil... Was het een dief, een inbreker. Ze schreeuwde om hulp.

Rijkaart en zijn vrouw hoorden haar geroep. De vrouw, meenend, dat er iets met Annette scheelde, kwam haastig aangelopen.

— Wat is er ? vroeg ze angstig.

— Er is hier een man geweest, stamelde Klara, en naar de tafel blikkend, vervolgde ze... Daar lag mijn zilveren beurs... Ze is weg...

— Maar ge moet u vergissen !

— Ik heb hem zien vluchten... O, neen, ik mis niet... ik werd wakker door een gerucht...

— Hoe is dat mogelijk ! hernam vrouw Rijkaart ontsteld en ze ging het aan haar echtgenoot mededeelen.

Rijkaart sprong uit bed, kleepte zich wat en keek deuren en ramen na... Deze waren gesloten en men bemerkte geen inbraak. Toch hield Klara haar bewering vol. En haar beurs bleek verdwenen. Dat was wel het bewijs dat ze niet akelig gedroomd of de nachtmerrie gehad had. De dochters Mathilde en Emma, die op de voute sliepen werden door al de geruchten ook wakker en luisterden niet minder ontsteld toe.

— Dus ge hebt niet gedroomd ? vroeg de boer.

— O, neen... ik werd wakker en zag de gestalte...

Rijkaart begaf zich naar den zolder. Op een kamertje links lag Bruno

rustig te slapen, in een vertrekje rechts snorkte Dolf. Hier was dus evenmin iets buitengewoons te bespeuren.

De boer ging nog eens rond. Toen bemerkte hij toch wat hij in zijn eerste haast niet gezien had, dat een vensterje van 't melkhuis openstond. De deur tusschen het melkhuis en de keuken was niet gegrendeld geweest. Dan moest de dief langs daar binnengedrongen zijn. Zeker was hij van plan meer te stelen, maar had het geroep van Klara hem op de vlucht gejaagd !

Rijkaart raketde het vuur in den haard op; hij zou nu hier blijven zitten om jonkvrouw van Loo gerust te stellen. De nacht verliep verder kalm.

Al vroeg kwamen vader en zoon van Loo en de dokter, allen op schaatsen. De geneesheer vond Annette niet erger; maar de kranke moest toch te bed blijven. Vader van Loo was, zooals we weten, schout te Winoxbergen en dus deelde Rijkaart hem den diefstal mee.

— Ik zal dadelijk opsporingen laten doen, zei de ambtenaar. De zilver- en goudsmiden in 't ronde moeten gewaarschuwd worden om den dief of den heler aan te houden, als deze de beurs te koop biedt. Er dient veiligheid in de Moeren te heerschen !

Bruno en Dolf verklaarden niets vernomen te hebben. Ze waren in hun slaap niet gestoord.

De schout dankte de hoevebewoners voor hun vriendelijkheid. 's Namiddags zou zijn vrouw per koets komen, om Annette te bezoeken, deelde hij mee.

De schout en Adelbert bleven nog een wijle bij de kranke.

— En wat nieuws van Wouter van Dillen ? vroeg de boer.

— O, dat is een treurige zaak... Men is te Veurne van zijn schuld overtuigd. En inderdaad zijn de bewijzen verpletterend, antwoordde de schout.

— Toch kan alles op een misverstand berusten, sprak Adelbert. Wie weet hoe mijnheer Benedictus het onderzoek heeft geleid.

— Veel beter dan men van hem zou verwachten, hernam zijn vader... Hij heeft doorzicht betoond en liet zich niet met een kluitje in 't riet sturen. Die geschiedenis van het parelsnoer is ook bezwarend.

— Wat is dat ? vroeg Rijkaart.

— Wel op het feest te Veurne, dat mijn ambtegenoot Prijcke ter eere van zijn dochter gaf en dat zoo treurig afliep, verloor jonkvrouw van Ramsdijk een kostbaar parelsnoer. De schout van Loo ontdekte het eenigen tijd later aan den hals van Roza, het nu vermoorde meisje. En die Roza deelde hem mee, dat zij het van Wouter van Dillen ten geschenke had gekregen.

— Dus had hij het gevonden en hij gaf het aan de eigenares niet terug ! riep Rijkaart uit.

— Zoo is het... En jonker van Rooze getuigt dat Wouter een papier op-raapte, toen jonkvrouw van Ramsdijk het kleinood miste... Dus moet van Dillen tevens het snoer opgenomen hebben.

— Jonker van Rooze is in elk geval een rechtschapen mensch, die geen onware getuigenis zou afleggen ! beweerde de landbouwer.

O, in deze zaak heeft hij veel ridderlijkheid betoond, vervolgde de heer van Loo. Dank aan hem heeft Benedictus die kwestie stil gehouden tot die moord volgde. Ook de andere bewijzen zijn geweldig.

De schout van Winoxbergen somde ze op.

— Wat een slag ook voor die familie ! zei Rijkaart.

— Ja. Ze is er geheel door onteerd. Ik vernam gisteravond, dat vader

van Dillen reeds als schout te Nieuwpoort ontslagen werd. Ik heb veel medelijden met hem. Hij is een voortreffelijk man, maar ja, zijn gezag is weg door zoo'n gebeurtenis met zijn zoon. En dan zijn goede vrouw en kinderen! Ze zullen allen tot armoede vervallen...

— De zoon heeft dan een zware schuld op het geweten, sprak Rijkaart.

— Vreeselijk.

Na nog wat gesproken te hebben, stonden vader en zoon op. De dokter had nog andere bezoeken af te leggen en was reeds heen.

Adelbert was weer treurig geworden. Hij dacht aan Livina... O, zijn vader zou nooit meer toestemmen in een verloving... tenzij Wouters onschuld beezen werd.

Rijkaart deed de bezoekers uitgeleide en verzekerde nogmaals, dat Annette hier als een eigen dochter verpleegd zou worden.

EEN NIEUWE ZIEKE.

Nog was de boer buiten, toen een meisje binnen trad, dat een kindeke droeg en nog een tweede zusje meeleidde.

Men kende ze op de hoeve als bedelaars, doodarme lieden, die buiten de Moeren woonden.

— Maar ge moet u allen beter beschutten, zei vrouw Rijkaart. Ik zal het een en ander van kleeding bijeen zoeken...

— Bazin, aan de vaart in het riet ligt een meisje dood, vertelde de oudste der kinderen.

— Wat zegt ge !

Ook de dochters luisterden ontsteld.

— Ja, ik heb ze gezien, bevestigde de bedelares.

Moeder riep haar man. Ze zag de heeren van Loo juist weg schaatsen. Ze vertelde aan Rijkaart, wat ze vernomen had. De boer haalde Bruno en Dolf uit de schuur en begaf zich met hen naar de plaats, door de kinderen aangeduid.

— Och Heere, een visschersdochter ! riep Rijkaart door innig medelijden bewogen. Zeker van de koude gepakt.

— Zou ze wel dood zijn ! vroeg Bruno.

Hij betastte het gelaat, dat koud was als het ijs zelf.

— Ja, ik vrees het, hernam hij.

— We zullen haar toch naar huis brengen, zei Rijkaart. En gij Dolf, schaats eens rond. De dokter moet nog in de buurt zijn. Vraag, dat hij dadelijk komt.

Vader en zoon droegen het slachtoffer naar de hoeve.

— Het is 't meisje, dat hier gisteren den weg naar Hondskoote heeft gevraagd, beweerde vrouw Rijkaart.

Ook de anderen herkenden ze nu...

— Misschien leeft ze nog, zei Emma, de dochter. Laten we haar te bed leggen met een warme kruik aan de voeten.

— Ik vrees, dat ze heel den nacht in dat riet gelegen heeft, hernam de boer. Maar ja, we moeten alle middelen aanwenden om te zien, of er nog leven is.

Moeder en dochters verzorgden Jacqueline, want zij was het, die van vermoeienis langs de vaart der Moeren naar Winoxbergen neerzank.

En na eenigen tijd kwam de boerin opgewonden uit de kamer waar Jacqueline lag en zei :

— Er is nog leven in het meisje. Ze heeft zich bewogen.

— Goddank ! Kwam de dokter nu maar rap ! Ik heb Dolf uitgezonden om hem te zoeken.

— Maar zij is geen visschersdochter, hernam de vrouw. Ze is vermomd, want onder het grove goed draagt ze fijn linnen.

— Wel, Adelbert van Loo dacht gisteren al, dat het meisje niet was, waarvoor ze zich wilde uitgeven...

— Wie kan ze dan zijn?

— Och, misschien een jonkvrouw die op een minnarijtje uiging.

— Och, kom !

— En waarom niet ! Met al die lichtzinnige Spaansche officieren in de buurt zou dat niet te verwonderen zijn...

Dolf was gelukkig geweest. De knecht had den geneesheer vrij spoedig ontdekt op een naburige hoeve, en bracht hem nu mee. De dokter onderzocht Jacqueline en had veel hoop haar te redden.

— Zij moet zeer taai zijn, om nog duur zoo'n guren nacht te spartelen, beweerde hij.

Eindelijk kwam de zieke tot bewustzijn. Maar ze was geheel verdwaasd en blijkbaar te zwak om te spreken.

— Ondervraag haar niet, hernam de dokter. Ze moet warm liggen en rusten. Het wordt hier zoo een gasthuis, vrouw Rijkaart.

— Och, de hoeve is groot. En ik ben dankbaar, dat we die arme jonkvrouw konden redden.

— Een jonkvrouw ?

— Wel, dat moet ze zijn, want ze draagt veel te fijn lijnwaad voor een gewone visschersdochter.

— Dus was ze vermomd ?

— Dat denk ik !

— Vergeet niet, dat heel wat arme meisjes nu ook fijn linnen bezitten. Als ze maar bevriend zijn met Spaansche soldaten, die toch stelen gelijk de raven, al is het reeds lang wapenstilstand...

— Ik geloof niet, dat onze patiente van die soort is. Ze heeft een fijn, zacht gelaat.

— Nu dan verduikt ze wat anders ! Laat ons haar nu maar eerst weer op de been krijgen ! En dan zal ze haar geschiedenis wel moeten vertellen, want we dienen dit geval aan den heer van Loo, onzen schout, te melden en die zal er 't zijne van willen weten !

De dokter schreef eenige maatregelen voor, en vertrok. Bruno, de zoon, had dit gesprek gehoord. Hij voelde medelijden met Jacqueline.

Bruno was en rechtschapen jonkman, en het hinderde hem steeds, dat de Spanjaarden uit de vestingen in de omgeving, de Vlaamsche meisjes zoo lastig konden vallen. Eens had hij zoo'n krijgsman een gat in 't hoofd geslagen, omdat de kerel zich onbehoorlijk gedroeg jegens Bella Boudewjns. En Bella was zijn verloofde.

Sedert, kon de jonkman de Spanjaarden niet meer luchten.

— Wie weet heeft die jonkvrouw niet willen vluchten voor een of anderen brutalen officier ! zoo zei hij bij zich zelf. Dan is het juist anders dan de dokter veronderstelt.

Bruno dacht liever 't goede dan het kwade van zijn volk. En het hinderde hem geweldig, dat de meeste schouten zich zoo de gehoorzame dienaars van de bezetters betoonden.

Weinig vermoedde de jonge Rijkaart, hoe hij nog meer verbitterd op die gerechtsdienaren zou worden...

BESCHULDIGD.

Naar den kant van Hondskoote op, ook nog in de Moeren, woonde op een hoeve bij haar ouders Bella Boudewijns. Zij zou het volgend jaar met Bruno Rijkaart trouwen en was dus zijn verloofde.

Den dag na den diefstal bij Rijkaart, kwam een vreemde man op de boerderij. Hij moest Bella een pakje afgeven.

— 't Is van Bruno Rijkaart, zei hij. Een geschenk voor u... Hij heeft het gisteren uit Veurne meegebracht.

De bode scheen haastig. Hij vertelde geen bijzonderheden, was daar op schaatsen en vloog over het ijs. Bij Boudewijns kende men hem niet.

Isabella deed nieuwsgierig het pakje open. Bruno verraste haar wel eens meer met een geschenk. Uit het papier wikkelde ze een met zilver bewerkte geldbeurs.

— O, moeder, zie eens hoe prachtig ! riep ze opgetogen.

— Maar kind ! zei de boerin. Zoo'n beugeltasch... Die heeft veel geld gekost.

— Maar gaat ge daarmee durven uitgaan ? vroeg een zuster. Alleen de voorname dames dragen die !

— We zijn toch ook welgestelde lieden, hernam Bella. En zeker zal ik ze dragen en vanmiddag al, als we naar Hondskoote gaan, op tantes feestdag.

De geldbeurs werd lang bewonderd, ook door boer Boudewijns, toen deze wat later binnen trad. En ja, 's namiddags droeg Bella de tasch aan haar zijde, wanneer de familie in de groote slede naar Hondskoote reed. Een tante vierde haar naamdag en gaf een feestje. Boudewijns en zijn gezin stapten aan de kade uit. En vroolijk gingen ze naar de markt, waar tante woonde. Plots bleef een schoutsdienaar bij hen stil staan. Hij keek scherp naar de geldbeurs.

— Boudewijns, zei hij dan, hoe komt uw dochter daaraan ?

— Dat is een onbeschaamde vraag ! riep de boer kwaad. Denkt ge soms, dat ze die tasch gestolen heeft ?

— Maar natuurlijk niet. Ze zal ze gekocht hebben, maar ik zou gaarne weten van wien. Er is vannacht zulk een beurs gestolen en de dief za' natuurlijk trachten die te verkoopen.

— Welnu, mijn dochter heeft ze gekregen van Bruno Rijkaart.

— Dat is vreemd ! Juist in het huis van Rijkaart werd de tasch gestolen. Ze behoorde aan jonkvrouw van Loo uit Winoxbergen, die daar logeert.

De Boudewijnsen schrokken nu toch. Maar Bruno zou de beurs niet weggenomen hebben.

— Ik kan er niets aan doen, doch ge moet eens meegaan bij den schout, hernam de diender.

— Luister, hernam de boer, ga maar voorop, ik kom dadelijk en zal de beurs meebrengen, maar ik wil geen oploop in de straat.

De familie begaf zich eerst naar tante's huis. Bij Bella stond het schreien nader dan het lachen. Haar vader ging dan met de beurs naar de woning van den schout. Deze ambtenaar hoorde, hoe een bode 's morgens een geschenk had gebracht.

— Die beurs is volgens de beschrijving, welke ik ontvangen heb, wel de gestolene, zei de schout. En kijk in het zilver staan letters bewerkt K. V. L... Klara van Loo, de jonkvrouw aan wie ze behoort. O, de zaak is mij duidelijk. Klara en Annette vertoeven op de hoeve. Een der jonkvrouwen was gisteren op een tochtje in de arreslede, ziek geworden. Bruno heeft die beurs gezien. Hij vond ze juist geschikt als een geschenk voor zijn verloofde, en nam ze weg. Maar dat zal hem zwaar opbreken !

— Dus gij houdt Bruno voor een dief ! riep Boudewijns uit.

— Wie wegneemt, wat hem niet toebehoort, is een dief, hé ? De beurs blijft hier. Gij kunt natuurlijk gaan. Ik weet, wat mij te doen staat.

Boudewijns stond verslagen. Bruno een dief, neen, dat kon niet ! En toch... misschien was hij voor de verleiding bezweken, toen hij de prachtige beurs zag. Hoe kwam hij er anders aan ? Het was onder de boeren geen mode zulke dure dingen te koopen.

— Bruno kan dat niet gedaan hebben ! hernam hij.

— O, er gebeuren tegenwoordig rare dingen... Wie zou van Wouter van Dillen ooit kunnen denken hebben, dat hij een moord zou plegen, en toch zit hij er al voor opgesloten en zal hij op 't schavot terecht komen ! Gij hebt geen schuld, ge zijt ter goeder trouw en uw dochter ook, maar Bruno Rijkaart zal een leelijke pijp rooken. De jongen heeft toch al geen te goeden naam.

— Wat zegt ge !

— Wel, ik ben lang genoeg hulpschout geweest van den heer van Loo, hier te Hondschoote, om mijn volkje genoeg te kennen en Bruno Rijkaart, laat nooit na, als hij in gezelschap is, om op de Spanjaarden te schimpen. Ze zijn toch onze meesters en we moeten hen eerbiedigen.

— Bruno heeft eens mijn dochter tegen een soldaat moeten verdedigen.

— Is dat een reden, om zoo brutaal te werk te gaan ? En kan hij niet verdragen, dat een krijgsman eens een oogje trekt naar een jong meisje ? Maar het baat niet, dat we redetwisten. Ik zal den heer van Loo, onder wiens gebied Rijkaart woont, in kennis stellen met het gebeurde. Neen, ik vertrouw Bruno geen zier. Gisteravond hebben we nog een rare geschiedenis gehad. Jonkvrouw Prijske, de dochter van mijn ambtegenoot uit Veurne, kwam plots bij kennissen binnen.

— Is ze dan terecht ? vroeg Boudewijns, toch verbaasd, ondanks zijn eigen ontsteltenis.

— Ja. Ze zat hier in de buurt opgesloten. Een meisje heeft haar bevrijd. Wie, wil ze niet zeggen.

— Maar wat heeft Bruno Rijkaart daarmee te maken ?

— Wel, Adelida Prijske werd weggeleid en gevangen gehouden. Die vervloekte Isegrim heeft helpers, hier in de buurt... Dat kan niet anders.

— En gij meent, dat Bruno er een van is.

— We zullen dat onderzoeken. Ik zeg, dat men hier onmogelijk het meisje kan verbergen, zonder bijstand van lieden uit de omgeving. En Bruno Rijkaart preekt altijd oproer aan... Wie weet staat hij niet in betrekking met Isegrim, die voortdurend de Spanjaarden tergt en besteeft. Hij heeft onlangs weer paarden gestolen van een Spaansch overste.

— Mijnheer, gij beschuldigt Bruno van dingen, die hij nooit zou doen. Ik ken hem daarvoor te goed ! verzekerde Boudewijns.

— Ik wijs u op jonker van Dillen, om u te herinneren, hoe men zich in de menschen kan vergissen... En nu is 't genoeg. Ik kan heel goed zelf mijn zaken bedisselen.

Boer Boudewijns vertrok.

— Wat verbeeldt die gek zich allemaal, mompelde hij. Bruno zou al helpen om Adelida Prijske te verbergen ! De schout is natuurlijk ongerust, omdat de jonkvrouw hier bij Hondshoote opgesloten zat en hij er niets van bemerkt heeft. En nu zoekt hij een zondebok, maar gelukkig woont Bruno op het gebied van den heer van Loo en die is verstandiger.

't Was geen aangenaam feest bij tante. Boudewijns vertelde, wat de schout over de beurs gezegd had, maar verzweeg de andere beschuldiging.

Tante had het in al in geuren en kleuren verhaald, hoe jonkvrouw Prijske gisteravond de woning binnentrad van een der voornaamste inwoners. Ze was bevrijd door een meisje. Maar meer wilde ze niet vertellen. Ze had op haar zielezaligheid moeten zweren te zwijgen, waar ze gezeten en wie haar verlost had. Ze was toen nog in een koets, onder goed geleide, naar Veurne gereden.

— Dus moet die vreeselijke Isegrim hier helpers hebben ! meende ook de tante.

Boudewijns dacht aan Bruno... Maar die zou zich niet tot zulk een laagheid leenen...

— En niemand heeft een vreemd meisje gezien, zei tante, nu het gesprek weer op de dochter van den Veurnschen schout was gevallen.

Bella, Bruno's verloofde, zat stil te weenen...

— Bruno is geen dief, hij zou nooit iets oneerlijks doen ! zei ze telkens. En ze bad in stilte dat God Bruno's onschuld bewijzen zou.

.....

De schout van Winoxbergen, de vader van Klara, Annette en Adelbert, zat met zijn vrouw en zoon in de kamer. Moeder was zoo juist thuis gekomen uit de Moeren. Ze vertelde van haar bezoek, toen iemand de schout wilde spreken. Het was een schoutsdienaar uit Hondshoote. Hij legde dadelijk de geldbeurs voor den ambtenaar.

— Terug ! riep de heer van Loo. En is de dief aangehouden ?

— Nog niet, maar we kennen hem. Het is Bruno Rijkaart, uit de Moeren...

— Maar zijt ge gek ! schreeuwde de schout.

De dienaar vertelde nu, wat hij wist over het geschenk dat aan Bella Boudewijns gebracht was.

— Begrijpt gij er iets van ? vroeg de schout.

— Ik geloof niet, dat Bruno een dief is, zei Adelbert.

— 't Is toch vreemd, sprak zijn moeder. Hij heeft gisteren de beurs gezien. En ja, hij wilde er zijn verloofde misschien blijde mee maken.

— We staan voor een zonderling geval, hernam de oude heer van Loo.

— Hier heb ik nog een brief van mijn meester, sprak de bode uit Hond-schoote.

De schout las het stuk en schudde nu en dan het hoofd. De inhoud moest hem wel zeer bevreemden.

— Dus is het waar, dat jonkvrouw Prijcke bevrijd is ? vroeg hij aan den bode.

— Ja, heer !

— Ik had het gerucht reeds gehoord, maar hechtte er geen geloof aan.

— De jonkvrouw kwam in een mannenfrak gehuld, bij mijnheer Dierks binnen, verhaalde de dienaar. Zij werd geholpen door een meisje, dat daarna verdween.

— En wie was dat ?

— Ze wist het niet. En ze wilde trouwens niets vertellen. Ze had moeten zweren alles geheim te houden, ook waar ze opgesloten was geweest. Mijn meester werd geroepen en heeft de jonkvrouw ondervraagd, maar het hielp niets. Ze weigerde iets te openbaren. Mijn meester denkt dus, dat Isegrim ergens bij Hond-schoote helpers moet hebben.

— Ja, dat schrijft hij mij. 't Is een vreemde zaak.

— En was jonkvrouw Prijcke ongedeerd ? vroeg mevrouw van Loo.

— O, ja ! Ze zei, dat ze goed behandeld was geworden. Dat meisje had haar in vrijheid gesteld uit medelijden.

— Zonderling ! zij kende dus de schuilplaats en moest er wel vrijen toegang hebben. En men heeft geen spoor van haar gezien ?

— Neen, heer !

— Heel geheimzinnig !

De heer van Loo gaf den bode een belooning.

— Zeg aan uw meester, dat ik morgen kom, sprak hij.

Dan stuurde hij hem heen.

— En weet ge wat de schout van Hond-schoote nu denkt ? vroeg hij aan vrouw en zoon. Dat Bruno Rijkaart de helper is van Isegrim.

— Onzin ! riep Adelbert uit.

— Men kan zich leelijk vergissen in de menschen. Denk aan Wouter van Dillen.

— Maar diens schuld is nog niet bewezen en alles kan op een misverstand berusten, hernam Adelbert.

— Ge zegt dat, omdat gij nog altijd aan Livina denkt, en toch zult gij haar moeten vergeten ! Ge dient dat zelf te begrijpen. En nu die geheimzinnige zaak... Mijn Hemel, vrouw ge hebt ons daar verteld, dat er bij Rijkaart een vreemd meisje ziek ligt. Wie weet is zij niet de geheimzinnige bevrijdster van Adelida Prijcke. Ze werd gevonden in het riet. Daar kan ze van vermoedenis neergevallen zijn. En de boerin heeft u verteld, dat ze vermomd was.

— Dat meende vrouw Rijkaart, omdat het meisje fijn ondergoed droeg...

— Ja, ja, en dat is goed geoordeeld... Zonderling, dat die vreemdelinge juist bij de hoeve van Rijkaart gevonden werd ! Moest zij daar heen ? Wachtte ze op Bruno.

— Maar vader toch ! riep Adelbert uit. Alsof Bruno in zulke geheime zaken gemengd zou zijn.

De veronderstelling van den schout te Hondschoote lijkt me zoo dwaas niet. Ik moet Bruno scherp ondervragen. Ik zal eerst over die beurs beginnen. Het is vanavond te laat. Ik zal morgen vroeg naar de Moeren gaan.

.....

En 's anderdaags reed de heer van Loo heen. Zijn zoon vergezelde hem. De boer zag hen aan zijn erf de schaatsen afbinden. Hij kwam dadelijk naar buiten.

— De jonkvrouw heeft een goeden nacht doorgebracht, zei hij. Ze is veel beter. En nog geen nieuws van den diefstal, heer schout ?

— Ja, de tasch is terecht...

— En wie was de dief ?

— Dat weten we nog niet. Luister eens... het is een vreemde geschiedenis... Ik weet natuurlijk, dat gij eerlijke menschen zijt. Maar ik moet u vertellen, hoe de beurs ontdekt werd. Laat ik het hier doen !

En de schout deelde alles mee. Rijkaart ontstelde geweldig.

— Mijn brave, oprechte Bruno een dief ! zei hij dan. O, neen, heer schout !

— Ik geloof het ook niet... doch we dienen hem te ondervragen. Roep hem eens hier !

Bruno hielp Dolf aan 't dorschen. Hij verscheen en vernam welk een beschuldiging op hem rustte.

— Maar dat alles is schandelijk bedrog ! sprak hij verontwaardigd. Ik heb geen geschenk aan Bella gestuurd. Ik heb niemand met zoo'n boodschap belast ! Het is afschuwelijk, wat men tegen mij wil doen...

— Hebt gij vijanden ? vroeg de schout.

— Dat weet ik niet ! O, wat er een mensch kan overkomen ! Maar gij gelooft toch niet, dat ik de beurs weggenomen heb...

— Neen !

— Laat ons in huis gaan, zei Rijkaart. We kunnen dat toch niet verborgen houden !

Ze stapten binnen. Alleen Adelbert bleef achter, want plots had hij voor een opening in de schuur het gezicht van Dolf, den knecht bemerkt. En gisteren had hij al gezegd, dat dit gelaat hem niet vreemd was. Plots ging hem een licht op. Nu wist hij het, waar hij den jongen man nog ontmoet had ! Bij zijn vader... Die kerel was verleden jaar om diefstal veroordeeld geworden tot eenige maanden gevangenisstraf.

Adelbert liep naar de schuur. Verschrikt keek Dolf hem aan.

— Gij hebt de beurs gestolen, zei de zoon van den schout bruusk.

De knecht verbleekte.

— Hoe weet ge dat ? stotterde hij.

— Beken ! Gij hebt 's nachts de beurs uit de kamer gehaald...

— Maar ik bezit ze niet meer...

— Gij hebt ze aan Bella Boudewijns gebracht of laten brengen.

Waarom ?

— Welnu ja ? ik nam de beurs weg. Ik had ze gezien, toen die juffer mij een belooning gaf, omdat ik naar den dokter ging. 's Nachts ben ik van den zolder gekomen. Ik zette het keukenvenster open, om aan inbraak te

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort

Uitgaaf B. H. HANS, Contich.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 212.

A. HANS.

BELOONDE NAASTENLIEFDE

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN - CONTICH

— Prijs 60 centiem —